

2. Роменець, В.А., (2003), Історія психології древніх віків. Навч. посібник / В.А. Роменець, І.П. Маноха / Вст. ст. В.О. Татенко, Т.М. Титаренко. – Вид. 2-ге, стереотип, Либідь, Київ, 994 с.

3. Щербатых, Ю.В., (2003), Психология страха: популярная энциклопедия / Ю.В. Щербатых., Москва, 512 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

УДК 159.316.772.5

*Мартинюк О. В.,
студентка спеціальності 053 «Психологія»,
освітнього рівня «Магістр»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. В останні роки спостерігається комп'ютеризація всіх сфер суспільного життя. Комп'ютери стали необхідною приналежністю шкіл, офісів медичних установ, міцно увійшли в наш побут. Швидке поширення нових інформаційних технологій стало одним з атрибутів сучасності. Зростання кількості користувачів комп'ютерних технологій, поширення комп'ютерних мереж, одна з яких Інтернет, різного роду програми - фактори, що впливають на кожну людину. Вся наша культура стає більш залежною від цієї технології і не дивно, що у деяких людей виникають проблеми в зв'язку з тим, що вони занадто багато часу проводять в інтернеті. Соціальні мережі швидко стали природною частиною повсякденного життя сучасної молоді. На сьогодні не викликає сумніву той факт, що соціальні мережі мають значний вплив на життя користувачів, але існують певні розбіжності стосовно оцінки характеру цього впливу. Одним словом, Інтернет змінюється з кожним днем і стає основним засобом для спілкування. Він може приносити як користь, так шкоду для тих, хто ним користується, а також для тих, хто навколо.

Короткий аналіз останніх досліджень та публікацій з проблеми. Особливу увагу проблемі спілкування приділяють такі науковці як І.М. Андреева, О.О. Бодальов, П.П. Петровська, Т.С. Яценко, Б.Д. Паригін та інші. Питання інтернет-комунікацій, впливу соціальних мереж на особистість користувачів описані в працях Ю.Д. Бабаєвої, О.П. Белінської, А.Є. Войскунського, А.Є. Жичкиної, Д.В. Іванова, Д.І. Кутюгіна, В.Л. Сілаєвої, О.Г. Філатової, Н.І. Гущиної, Ю.А. Данько, О.В. Щербакова, Г.А. Щербіної, В.М. Бондаровської. Проблемою інтернет-залежності займалися такі вчені, як А. Голдберг, А.Є. Жичкіна, А.Ю. Єгорова, Ц.П. Короленко, А.Є. Янг, К.Д. Грінфілд, К. Сурратт та інші фахівці. Серед українських фахівців, що в різних аспектах досліджують феномен

інтернет-залежної поведінки можна виокремити Л.М. Юр'єву, Г.Я. Пілягину, Н. М. Бугайову.

Мета наукової публікації - теоретичний аналіз психологічних особливостей міжособистісного спілкування через соціальні мережі у юнацькому віці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Юнацький вік традиційно вважається віком проблем батьків і дітей. «Ми і Вони (дорослі)» - одна з провідних тем юнацької рефлексії, основа формування особливої юнацької субкультури (в одязі, манерах, смаках, інтересах, поведінці, судженнях тощо).

Взаємовідносини в ранній юності стають складнішими, ніж в підлітковому віці. Одна з особливостей ранньої юності — перебудова взаємин з дорослими. Спілкування з дорослими відбувається на рівні довіри. Переважають такі теми спілкування з дорослими: вибір професії, життєві перспективи, навчання, взаємини з оточуючими, захоплення, питання моралі.

Спілкування з ровесниками носить інтимноособистісний характер. Взаємини діляться на дружні та товариські. Юнацька дружба виконує функцію психотерапії, підтримки, самоповаги. У цей період зростає вибірковість, відповідно, зменшується кількість друзів.

Молодь все частіше несвідомо надає перевагу спілкуванню за допомогою Інтернету, навіть маючи змогу зустрітися особисто. Така комунікація має ряд позитивних та негативних наслідків.

До позитивних аспектів особистісного розвитку за допомогою Інтернет-спілкування можна віднести подолання комунікативного дефіциту, розширення кола знайомих, підвищення інформованості в обговорюваних питаннях. Водночас, Інтернет-спілкування часто негативно впливає як на психофункціональний стан молоді, так і на їхні стосунки з друзями, сім'єю та оточуючими. Вплив надмірного використання соціальних мереж як засобу комунікації на реальні взаємостосунки користувача може бути досить відчутним: замкненість, втрата соціальних контактів та друзів, роздратування під час живого спілкування, втрата навичок мовного і невербального спілкування, невиконання власних обов'язків тощо. Віртуальний світ, в якому людина почувається набагато комфортніше, ніж в реальному житті, серед суспільства, створює загрозу для успішності реального життя. Зловживання соціальними мережами може призвести не лише до десоціалізації, але і до деструктивних змін психіки.

Для сучасних молодих людей мережа Інтернет фактично стала інфраструктурою навчання та головним засобом задоволення потреби в розвагах, спілкуванні, творчості. Проте неконтрольоване користування Інтернет-ресурсами, зокрема тими, зміст яких виходить за межі цензури, несе низку небезпек для учня: руйнацію ментального імунітету особистості, спотворення уявлень про світ, формування негативної

ціннісної орієнтації, зниження моральності, знецінення «живого» спілкування тощо.

В ранній юності сильніше, порівняно з попередніми віковими етапами, виявляється потреба в самотності. Комунікативна самотність - це спілкування з деяким ідеальним партнером, зі своїм Я, з уявними особами. На самоті юнаки і дівчата програють ролі, які їм недоступні в реальному житті. Вони роблять це в іграх-мріях, переважно рефлексивних і соціальних.

Молодих людей в Інтернеті приваблює можливість знаходити ту інформацію, яку вони хочуть отримати, а не ту, яку їм нав'язують засоби масової інформації (ЗМІ). Ступінь довіри молодих людей до інформації, отримані в мережі, набагато вищий, оскільки вона відзначається своєю різноманітністю. Крім того, молоді подобається розмішувати і робити доступною для інших власну інформацію, адже це не вимагає ніяких капіталовкладень (Жичкіна, А.Є., 2004).

Отже, перебуваючи в мережі, молода людина отримує необмежений доступ до будь-якої інформації, може задовольнити свої інтереси та отримати нові знання. При цьому вона більше довіряє тій інформації, яку отримала в Інтернеті, ніж тій, яку отримала під час спілкування з оточуючими. Однак це може викликати дисгармонізацію особистості, оскільки в мережі часто зустрічаються повідомлення, що здатні викликати страх чи тривогу. Для молодої людини інтимне спілкування та спілкування з однолітками є найважливішими чинниками розвитку. Якщо ж вона не може задовольнити їх у реальному житті, то це їй легко вдається в соціальних мережах, адже тут не лише можна знайти співрозмовника, а й презентувати свій віртуальний образ. Проте згадані віртуальні контакти є поверхневими, а образ, який презентується особистістю в мережі, часто далекий від реальності, адже людина демонструє не справжні свої якості, а ті, які б хотіла мати, чи ті, які вважає соціально бажаними.

Висновки. Інтернет-спілкування засобами соціальних мереж це: по-перше, можливість одночасного спілкування великої кількості людей, що знаходяться в різних частинах світу, і, отже, живуть у різних культурах, по-друге, неможливість використання більшої частини невербальних засобів комунікації і самопрезентації, по-третє, збіднення емоційного компоненту спілкування; і, по-четверте, анонімність і зниження психологічного ризику в процесі спілкування. Особливості спілкування у юнацькому віці через інтернет-спілкування це подолання комунікативного дефіциту, розширення кола знайомих, підвищення інформованості з обговорюваних питань.

Подальшої наукової розробки й практичного вирішення потребує експериментальне дослідження психологічного впливу на особистість спілкування в соціальних мережах.

Список використаної літератури.

1. Жичкіна, А.Є., (2004), Соціально-психологічні аспекти спілкування в Інтернеті, Дашков і Ко, Москва, 117 с.